

Posudek školitele

Renata Berkyová: *Základné rysy kultúry a jazyka Sintov (prípadová štúdia – sociolingvistická situácia a kultúrne prvky rodu Šlajfiarov)*

Bakalářská práce R. Berkyové je historickou, etnografickou a sociolingvistickou studií jedné rodiny sintskeho původu usazené v jedné multietnické lokalitě na Slovensku. Vzhledem k tomu, že slovenští Sintové dosud nebyli předmětem romistického výzkumu (s výjimkou několika komparativních poznámek ke stuktře slovenské sintštiny u Lípy 1963), je potřeba práci uvítat jako ojedinělý původní příspěvek k této tématice. Zdrojem autorčinych dat bylo především několik položených etnografických rozhovorů s příslušníky zkoumané rodiny a rodinné dokumenty, které byly autorce poskytnuty k prostudování. K zasazení těchto dat do širšího kontextu používá autorka odkazy na vybrané historické a etnografické publikace týkající se Sintů a romských skupin na našem území obecně.

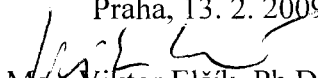
Práce je vhodně strukturována. Jejím jádrem jsou oddíly týkající se historie zkoumané rodiny (zvl. původ „zakládajících“ rodinných příslušníků a doba usazení ve zkoumané lokalitě), její sociální organizace (zvl. gender a translokální příbuzenské kontakty), sociolingvistické situace (zvl. bilingvismus a sociální funkce tradičního jazyka) a některých rysů její tradiční kultury (koncept rituální čistoty, religiozita aj.). Za pozitivní prvek práce lze považovat také explicitní reflexi pozice výzkumnice ve zkoumané lokalitě a příbuzenských sítích a explicitní definici používaných genealogických apod. termínů (např. rodina, rod, velkorodina, skupina), byť ne vždy zcela v souladu s ustálenou antropologickou terminologií.

Autorka na začátku práce formuluje několik výzkumných otázek, které lze shrnout následovně: jak se na udržení, příp. ztrátě či transformaci tradiční jazykové situace a tradičních kulturních vzorců podílí na jedné straně lokální integrace rodiny (zvl. usazení a navázování lokálních příbuzenských vztahů, včetně interetnických) a na straně druhé udržování translokálních intraetnických příbuzenských vztahů. Samotná práce se ve skutečnosti zabývá širším okruhem témat, než je výzkumnými otázkami avizováno, a poskytuje k nim množství deskriptivních informací.

Práci lze vytknout některé formulační nedostatky, argumentační a interpretační zkratky a v některých oddílech i imbalance mezi množstvím údajů týkajících se zkoumané rodiny a množstvím obecných údajů čerpaných z odborné literatury. Za nejzávažnější obsahový nedostatek považují absenci podrobného a přehledného popisu současné jazykové situace zkoumané rodiny: kapitola o bilingvismu se jazykovou situací rodiny zabývá jen minimálně a text obsahuje též některá protichůdná tvrzení (*sintštinu rodina bežne používa doma a pri kontakte s ostatnými členmi sintskej komunity*, s. 38; *sintštinou dnes nehovorí plynule ani jeden člen rodiny žijúci v skúmanej lokalite*, s. 53).

Na druhé straně práce v některých ohledech přesahuje požadavky kladené na úroveň bakalářské klauzury: jde o přehledně strukturovaný text vycházející z původního empirického výzkumu. Vzhledem k omezenému množství získaných dat lze předkládanou práci považovat za poměrně úspěšný pokus o etnografii jedné rodiny. Bakalářskou práci R. Berkyové proto **doporučuji k obhajobě**.

Praha, 13. 2. 2009

Mgr. Viktor Elšík, Ph.D.

Ústav lingvistiky a ugrofinistiky
Filozofická fakulta UK